

end andetsteds af Hensyn til Folkehøjskolerne Tilstedeværelse, samt at Foretagendet næppe vil kunne vente Forstaaelse og Tilslutning i Befolkningen, og endelig, at man vistnok gjorde bedre i vedblivende at slaa ind paa den hidtil anvendte og af Staten støttede Fremgangsmaade, ifølge hvilken Videnskabsmændene undervise Folkeskolens Lærere og disse igen Befolkningen.

At en for Landbefolkningen indrettet „University Extension“ under de forhaandenbærende Omstændigheder ikke er meget nødvendig og næppe har synderlig Udset til at vinde Fremgang, er vistnok rigtigt; men Spørgsmaalet er, om det ikke nødvendigvis maa være Bybefolkningen, hvorom der nærmest her bliver Tale. Efter hvad jeg af mundtlig Vej har bragt i Erfaring, er der i Komiteen ikke fastslaaet nogen endelig Plan i saa Henseende, idet nogle Medlemmer ere af den Anskuelse, at det udelukkende skulde være de større Byer paa f. Eks. over 9 a 10,000 Indvaanere, hvorpaa man tog Sigte (jvfr. vedlagte Bjece „Universitetet og Folkebanelse“ af Cl. Willens Pag. 34 og 35), medens andre ere tilbøjelige til at gaa længere ned og endog gøre Forsøg paa Landet; men der er næppe Tvivl om, at en Afgørelse paa dette Punkt vil falde ganske af sig selv. Idet Foretagendet ikke faar Fremgang paa Landet, vil det af sig selv blive henvist til Byerne.

I Byerne stiller Udsetningen for en „University Extension“ sig vistnok langtfra saa ugunstig, som Højskoleforeningens Erklæring let lader formode. Dels er den Mangel paa gensidig Forstaaelse, som altid vil blive en afgørende Hindring for Foretagendets Fremgang paa Landet, ikke her i samme Grad til Stede, dels vil Foretagendet ikke i Byerne støde paa den Forubindtagethed og Mistillid, som det utvivlsomt vil møde paa Landet. Endelig — og det turde maaske ikke være det uvæsentligste — vil man her træffe paa en i aandelig Henseende mere uforsøgt Jordbund, som det var værd at prøve. Som Bestyrelsen i sin Erklæring selv bemærker, er Højskolerne Virksomhed aldrig i væsentlig Grad naaet til Byerne. Der er her Plads ledig for aandelig Indflydelse. Hvorvidt Videnskabsmændene ville være i Stand til at benytte sig deraf, er ikke let at forudsige; men man har ofte nok i de store Byer som Odense og Aarhus talt om Savnet ved at være saa langt fjernet fra Universitetet, og det var vel i hvert Fald let tænkeligt, at der ad denne Vej kunde bødes noget paa et saadant Savn. Mere tør vistnok ikke i Øjeblikket siges, især saa længe der ikke foreligger nærmere om Planen; men det turde formentlig allerede være tilstrækkelig Grund til at støtte Sagen. Oplysningen er en for Landet saa vigtig Sag og staar, trods alt hvad der siges, saa overordentlig langt tilbage særlig i Provinserne, at der ikke synes at kunne være Raad til at lade noget Forsøg ligge og allermindst til at lade en saa fortrinlig Kraft som Universitetet være uforsøgt, naar der viser sig Vilje til Arbejde.

Støttet paa disse Betragtninger tillader jeg mig at anbefale Andragendet paa det varmeste.

Allererbødigst

L. Feilberg.

Bilag 2.

Foreningen for Højskoler og Landbrugsskoler.

Til

Den tilsynshavende ved Folkehøjskoler og Landbrugsskoler!

I Henhold til den højtærede tilsynshavendes Skrivelse af 21de Oktober har undertegnede Formand forelagt Foreningens Bestyrelse den i nævnte Skrivelse fremførte Forespørgsel angaaende det Ministeriet tilsendte Andragende fra en Komite af Videnskabsmænd, der agter at paabegynde et Oplysningsforetagende i Lighed med den engelske University Extension, og har herved den Ære at meddele Bestyrelsens Svar.